

Oljuvinnan fyrri durumum:

Arne Nørrevang bjartskygdur

Mikukvöldið helt lívfrøðingurin Arne Nørrevang fyrilestur í Føroyahúsinum um oljuupptøku og føroysku náttúruna. Meir enn ein var dáti við, hvussu Arne, sum er lívfrøðingur, nevndarlimur í Oljuráðleggingarnevndini og sjtóri í Faromar, gjørdi málið um dálkingarvandan til ein viðfánini

Væl av fólki var komið til fyrilestur hetta kvöldið í Føroyahúsinum m.a. mong lesandi. Kvinnufelagið í Keypmannahavn hevði bjóðað Arne Nørrevang at halda fyrilestur um føroyska umhvørvi, náttúruna og oljuvinnuna, sum stendur fyrri durumum.

Í fyrsta helmingi greiddi Arne frá, hvussu oljuleiðir verða funnar, boring, boripallur, trygdartiløkum undir boring og upptøku, kortlegging, vanda- og avleiðingarmetingum, kostnaðarmetingum og øðrum, sum hava við oljuvinnu og oljudálking at gera. Hann vísti við tølum og stabhamyndum, at olju lekur á sjógv av landi, skipum, boripallum og vanlukkum á sjónum. Nógvar tann størsta nøgdn kemur frá idnaði og øðrum á landi. Skipsvanlukkur og boripallar dálka litið afturimóti. Men nógvar tann størsta oljunøgdn seyrar hvønn dag eins og

tað hvur gjørt í túsundtals ár upp úr havbotninum. Sjálvt har mest veldir fram og hevur gjørt tað i øldir, er yðandi fiskalív.

Oljudálkingin nóg minni enn væntað

Olju er náttúrunin. Hon stavar frá dýrum, sum livdu og doyðu fyrri milliónum av árum síðani, men lögðust undir nýggjar flár úttan at rothakteriur gjørdur av við tær. Olja er tí í sjálvum sær ikki eitrandi. Eins og dýrin fíla vit leyst liv, men tað javnar seg, segði Arne Nørrevang. Fugli, sum fekk olju millum fjáðrarnar, var tað ikki liv laga. Hann doyði í kulda, tí væta sleppur inn at holdinum. Royndir vísa, at ikki nyttar at vaska slíkan fugl. Hann steindoyr korti!

Dálkingarvandin er sjálvandi størstur, um stór nøgd fer á sjógv í sen. Er óveður, verður tilt verri. Rekur oljan upp undir berg, har javnan

er ókyrt, tykist kortini oljan at hvørva rættiliga skjótt. Hon er syndrað í smáar dropar, vavd upp í sjógvin og etin av bakteriu. Tí sæst ikki farvegur av henni eftir rættiliga stutta tíð, skaðin verður størstur, legst oljan inn í kyrravágir t.d. inn á Sørvgi. Men fyrri fáum ár um fóru 6 tons av olju á sjógv í Sørvgi, sum legðist inn í fjórðusandin norðanvert.

Einki sæst longur til hesa olju. Sama kundi sigast um tær stóru oljuvanlukkurnar við Norðfrakland, Skotland og Atlasku. Spádomarnir um skaða, sum ikki bótist aftur, um oyðlagdan fisk í mong, mong ár fram vóru gjørdir til skammar. Oljan hvarv, skolað burtur, guva burtur ella etin upp. Sjálvt við bestu úgerð sæst so at siga einki av hesi oljudálking í t.d. Norðsjónum.

Trygðin og eftirlitið eru í toppi

Arne Nørrevang legði stóra áherðslu á, at oljufelagini sjálvi vóru besta verndin móti oljudálking. Hesi feløg arbeiða undir strongum trygðar- og eftirlitsskrøvum, sum tey sjálvi skulu ansa eftir vera hildin. Pengapungurin noyðir felagini at ansa sær. Verðatey tiki fyrri at vanrøka skyldur sín á boripallinum og aðrar staðir, kann boringin steigast, sum kann koma at kosta teimum milliónir av peningi hvønn dag.

Hetta fært tú at ljóða, sum var tað ein náttúrlig, men søgan veit um annað at siga, helt ein av ábyrgdarum, sum eins og fleiri onnur, undraðist á, hvussu bjartskygdur Arne Nørrevang, sum situr í føroysku Oljuráðleggingarnevndini, tykist at vera. Jú, menniskjaligir teikir kunna henda her eins og á brúnni á føroysku skipum, men neyvan er betri sjálvsfirlit og trygðarreglur aðrar staðir enn í oljuvinnu, vildi Arne vera við. Serstakliga hevði Arne ált á sjálvsfirlitnum innan oljuvinnuna. Vandin fyrri at missa pening er drivkraftin meir enn nakað annað. Eisini góvu landsins myndugleikar og umhvørvisverndarfeløg teimum heldur ikki gríð, um arbeiðið ikki varð gjørt til litar.

Fáment fólki

Oljuvinnan stendur fyrri durumum. Føroyingar brynja seg á ymsan hátt. Við tógvið strið var eydnast at fáa olju-

felagini, sum eru gingin saman um at gera eitt størsttøkið tilfar um føroyskt náttúruviðurskipti, at leggja basan í Føroyum. Ein føroyskur bólkur, sum verður mannaður við fólki úr fleiri av stovnunum, sum kunnu hugast at hava við hetta at gera, vera við í tiltakinum. Men meðan tey mongu ymsu oljufelagini høvdu skipað seg, so vóru føroyingar eftirbatar. Tær hava ikki skipað seg enn.

Tyðiligt var, at Arne Nørrevang var ikki so bjartskygdur, tá ið manningar-spurningurin var til umrøðu. Ivasamt er um vit hava manning til tann tørv, sum verður innan oljuvinnuna t.d. tá ið 6-8 boripallar leggja undir Føroyum, helt hann.

Birgit Danielsen, fyrrverandi fiskasølustjóri skrivaði hertfyri í bløðunum um skortandi »brainware» innan fiskivinnuna á landi. Líkt er til at Arne Nørrevang rak upp undir tað sama til hetta arbeiðsøkið. Til tess er bert at skoyta upp í, at hundrad tals mans eru yvirmenn á danska handils- og ferðamannaflotanum. Hópur av væl lærðum fólki arbeiðir bæði á miðal og á høgum ábyrgdarstigi í Danmark og øðrum norðanlondum. Neyvan skortar landinum »brainware», heldur er okkurt annað, sum er á skeivari leið. Í hvussu er kemur tað dátt við, tá ið nevndarlimur í Oljuráðleggingarnevndini er so í døphuga um tað fólki, sum skal taka sær av oljuvinnu.

Fyrilestrar, listaframsýningar, kafekvöld og veitislur

Fyrilesturin hjá Arne Nørrevang var áhugaverður, og fleiri høvdu hug at vera við í orðaskiftinum um ætlaðu oljuvinnuna, oljudálking og fiskivinnuna. Fyrilestrar eru javnan mikudag í Føroyahúsinum. Sjáldan er undirtøkan stór. Í vár var frægest, tá Gunnar Stockholm gamli og nú Arne Nørrevang vóru. Dýra Biðdag 25. apríl er flaggdagur. Hesu ferð fer Ragnar Jóhansen, sum er lærari og kommunupolitikari í Nakskov at halda flaggrøðuna í Føroyahúsinum. Eisini verður tónleikur og felagssangur.

Sunnudagin 20. apríl opnar listaframsýningin hjá Amy Fuglø við fernisering seinnapartin. Tónleikabólkurin Nøkkens Galosher,

sum hon sjálf er í, fer at spæla og Føroyahúsið, sum skipar fyrri framsýningini, bjóðar vin og pinnamat. Føroyahúsið skipar eisini fyrri framsýningini hjá Vigdis Højgaard, sum verður frá 25. mai. Men Føroyska Listafelagið í Keypmannahavn skipar eisini árliga fyrri framsýningum í Føroyahúsinum. Tver á vári og tver á heysti.

Okkurt serligt tiltak er hvønn mánað. Leygarkvöldið 19. apríl er vindagurin. Hesu ferð spansk vin og spansk sjálvstøðuborð. Hetta er triðja ferð skipað verður fyrri slíkum tiltaki og undirtøkan er góð. Hesu ferð er útselt. 3. mai fer Húsakórið, ein barbershopkvartett og Bergur prestur við kornett at skipa fyrri kafekvöldi til frama fyrri nýtt flygul í húsinum. Sama kvöldið er várligt sjálvstøðuborð. Summarborðið verður á jóansøku saman við jóansøkudansi. Hvítusunnuaftan ætlar Kristnastova at hava Kafekvöld og eina viku seinni vitjar Gríma við barnaleikinum Grimma Grimhild.

1996 vagnadist betur enn væntað

Føroyahúsið í Keypmannahavn hevur smátt við peningi. Torført er at skerja húsið meir, úttan at stongja tað fleiri dagar um vikuna. Roynst verður tí á ymsan hátt at fáa tað at bera til kortini. Serstaka nógvar sjálvboðin fólk gera sítt til at mong tiltøk av ymsum slag kunnu vera í húsinum. Eisini verður nógvar røkt og sett í stand

ókeypis.

Væntað var, at 1996 fór at geva eitt hall upp á uml. 250.000 kr. Bæði árin frammanundan var hallið størri. Men nú avtarnar og uppgjørt er, er hallið 125.000 kr. Sponsorgávur úr Føroyum og Danmark hava gjørt sítt til at úslitið er so frægt. Eisini er umsetningurin í kaffistovuni vaksin og skiftisavlopið hækkað.

Leiðarin vil tó vera við, at í 1996 var javnan undanvindur. Góð undirtøka og dyggur stuðul millum fólk gjørdi ikki minst sítt til, at árið heppnast so væl. Vónin kann bert vera at fólk eisini í 1997 hava hug at koma í húsið og at skipa fyrri tiltøkum í húsinum. Miðjað verður sjálvandi móti, at fáa javnvág í roknskapin, men neyvan kann hetta røkkast í 1997.

Fjølir fæst nú í leysasølu

Í Fjølir verða Føroyar sæddar úr einum sjónarhorni úttanlands, og kann tað viðhvørt vera lættari at lýsa teir veruligu trupulleikarnar og samstundis vísa á gongdar leiðir, har frástøðan er stór

Seinastu árin hevur flytingin úr Føroyum verið stór, okkurt árið yvir 4 prosent. Fyri fleiri fall tað náttúrligt í teirra ættnar at fara út í heim at útbúgva seg ella royna okkurt nýtt, meðan onnur komu heldur verri fyrri.

Fólkatalið í Føroyum vaks í fjór fyrri fyrstu ferð í átta ár. Botnurn er náddur, og vit eru aftur farin at kvinka okkum uppftur, hóast tað framvegis eru nógvar trupulleikar eftir at loysa. Fólk tóra nú betur at flyta heim aftur eftir styrti ella longri tíðarskeið í útlandinum. Men hvat hava hesi fólki við sær heim aftur av upplivingum, vitan og royndum?

Fjølir er limablað Meginfelag Føroyskra Studenta og kemur tað út átta ferðir árliga. Í tí

finst fjølbroytt tilfar, m.a. verða føroysk samfelagsviðurskipti gjølla viðgjørd gjøgnum fakligar og politiskar greinar. Í hvørjari útgávu er eisini eitt høvudsævi, ið fyllir upp til ein fjórðing av blaðnum. Sum dømi kunnu nevast »Føroyar og ES» (apríl-blaðið), »Oljuvinnan» og í næsta blaðnum verði tað »Livsstíllur millum tey lesandi». Fastir teigar eru annars MFS-tíðindi, yrkingar, ummæli og hin lesandi, ið er ein samrøða við ein lesandi um gerandisdagin og framtíðarætlanir. Hesin teigar er ikki minst viðkomandi hjá fólki, ið hugsa um at fara undir hægri lestur úttanlanda. Fjølir kann keypast í leysasølu í flestu stóru blað- og bensinsølum kring landið.

Frá PIZZARIA

Leygarmorgun & sunnurmorgun frá kl. 05: (Gleðast skal við dýrari)

MORGUNPIZZA

v/ sós, osti, skinku, champignon & oregano

fyrí einans kr. 60,-

Rúsdrikkur og fíkir tókast inn við!